

Täysistunto

Torstai 10.10.2024 klo 16.01—19.49

2.4. Suullinen kysymys syntyvyyden edistämisestä (Alviina Alametsä vihr)

Suullinen kysymys SKT 167/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Alametsä, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.44 **Alviina Alametsä vihr:** Arvoisa puhemies! Minusta tuntuu, että me täällä nyt sivuutetaan isoja syitä, mitkä tähän kysymykseen liittyvät. Etenkin moni nuori, joka on siinä iässä, että perheen perustaminen innostaisi, ei oikeasti pysty maksamaan vuokraansa, eikä heillä ole varaa aina ostaa ruokaansa, on iso huoli tulevaisuudesta, ja sitten vielä ovat nämä suuret hallituksen leikkaukset, esimerkiksi mielenterveyspuolelle, mitkä vaikuttavat kovasti nuoriin, ja monella on vaikkapa diagnosoimattomia terveysongelmia, mitkä vaikeuttavat sitten lapsen saamista siinä vaiheessa, kun sen aika olisi. Tämäkin johtuu siitä, että meidän julkisessa terveydenhuollossa ei huomata näitä haasteita ajoissa, ja niissä ei pystytä auttamaan. Ja tosiaan monen elämäntilanne ei yksinkertaisesti salli sitä, että he pystyisivät perheen perustamaan. Kysyisin vielä erityisesti Sanni Grahn-Laasoselta: millä tavalla te voitte varmistaa, että nuoret tulisivat oikeasti toimeen tässä hetkessä, ei vain luottaen tulevaisuuteen ja toivoen Suomen kasvua, vaan että tällä hetkellä nuoret ja etenkin opiskelijat, jotka ovat vaikeassa tilanteessa, saisivat mahdollisuuden myös toteuttaa perhehaaveitaan? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.45 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Mielestäni kysymyksessä oli tärkeä näkökulma se, että ei pidä sivuuttaa niitä nuoria aikuisia, joita tämä keskustelu eniten koskee, eli nuoria ihmisiä, jotka pohivat sitä kysymystä, että toivovatko he elämältä lasta, toivovatko he, että heistä tulisi vanhempia jonain päivänä. Siitä syystä tässä selvityshenkilön raportissa — joka ei muuten sivuuttanut tätä näkökulmaa — nostettiin esiin se, että meidän tulisi järjestää myös kuulemisia ja keskusteluja ja ihan semmoista tietopohjaista näkemyksen hakemista nimenomaan nuorilta aikuisilta näistä kysymyksistä, jotta ne toimet, mitä kohdennetaan, olisivat oikeita. Tässä on vahva tutkijatausta pohjalla: Anna Rotkirch on varmasti maamme parhaita, ja lisäksi on myös muita tutkijoita käytetty raportin laatimisessa.

Mitä tulee näihin huoliin, mitä nostitte, niin ne ovat aivan oikeita ja todellisia. Esimerkiksi yksi keino, mikä hallituksen pöydällä vahvasti on, on mielenterveyspalvelujen vahvistaminen. Me toimme eduskuntaan lasten ja nuorten terapiatakuun, mikä on ennalta eh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 100/2024 vp

käisevää työtä, ja tätä työtä pitää jatkaa, jotta luodaan niitä tulevaisuudennäkymiä. Sitten työllistymisen ja Suomen talouden saamisella kuntoon on iso merkitys sille, mitkä ne tulevaisuudennäkymät ovat kouluttautumisesta, työllistymisestä ja sen oman elämän rakentamisesta. [Puhemies koputtaa] Tähän haluamme panostaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

16.46 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi syy historiallisen alhaiseen syntyvyyteen on se, että lapsia saadaan myöhään. Suomessa on Pohjoismaiden korkein äidiksi ja isäksi tuleminen ikä ja Pohjoismaiden alhaisin syntyvyys. Yhteiskunta ei tue lasten saamisen alkamista silloin, kun se olisi suotuisinta. Nuorten aikuisten elämässä on monia epävarmuuksia, eikä tämä hallitus valitettavasti paranna tilannetta: tulevaisuus usko on nuorilta viety. Te olette leikanneet lapsilta ja perheiltä, esimerkiksi työttömyysturvan lapsikorotuksista, asumistuista ja koulutuksesta. Tämä hallitus on myös pahentanut lapsiperheköyhyyttä. Selvityksen, josta tässä puhuttiin, toimenpide-ehdotukset koskevat muun muassa lasten ajoitusta elämänsä aikana sekä vauva- ja lapsiperheiden palveluita ja etuuksia. Tänäpä julkaisuissa selvityksessä esitettiin myös muun muassa, että lapsiperheitä ja koulutusta priorisoidaisiin eikä niistä leikattaisi. Arvoisa hallitus, miten te otatte tämän toimenpide-ehdotuksen huomioon, että lapsiperheiltä ei leikattaisi ja perheiden palveluita parannettaisiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.48 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomalainen yhteiskunta kaikkineen priorisoi perheitä erittäin laajasti. Se on meille hallituksena myös todella tärkeä asia. [Välihuutoja] Me haluamme, että Suomi on lapsiperheille hyvä maa, ja me haluamme tehdä tekoja sen puolesta, että se olisi yhä enemmän sitä. Yksi asia on se, että vanhemmilla olisi töitä, että nuorilla aikuisilla olisi työllistymisnäkymiä, ja että meidän julkisen talouden velkavuorta ei sysätä nuorille sukupolville, näille perheellistyville nuorille aikuisille, pienille ikäluokille tai meidän lapsille tai lapsenlapsille, vaan me kannamme omaa vastuuta.

Yksi asia, joka myös tässä vahvasti nousi, oli se, että panostetaan koulutukseen, ja sillä on tietysti vahva yhteys myös tutkimuksessa, että korkeammin koulutetut saavat enemmän lapsia, eli lapsitoiveet toteutuvat todennäköisemmin. Siitä syystä ilolla kyllä tuon sen hallitusohjelmakirjauksen ja tämän hallitusohjelman hengen tietoon, että hallitus on vahvasti panostanut koulutukseen hallitusohjelmassa. [Välihuutoja] Eli vaikka tehdään isoja julkisen talouden säästöjä, niin koulutus on ollut erityissuojeluksessa. Sinnekin joudutaan kohdentamaan jonkin verran toimia, mutta isossa kuvassa koulutukseen panostetaan isosti rahaa muun muassa perusopetuksen vahvistamiseen [Puhemies koputtaa] ja oppimisen tukeen 200 miljoonalla eurolla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä, olkaa hyvä.

16.49 Timo Mehtälä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhumme lapsista, puhumme Suomen tulevaisuuden kannalta kaikkein tärkeimmästä kysymyksestä. Mutta suurperheiden ja monilapsisten perheiden merkityksestä Suomelle puhutaan liian

Pöytäkirjan asiakohta PTK 100/2024 vp

vähän. Ensi vuoden alusta usea monilapsinen perhe on todella vaikean tilanteen edessä, koska te päätitte poistaa — siis poistaa — omistusasujien asumistuen. Tätä tukea ovat saaneet erityisesti monilapsiset perheet. Tässä on kyse 37 miljoonasta eurosta. Se on paljon vähemmän kuin esimerkiksi yksityislääkäreitten Kela-korvaukset, jotka eivät ole hyödyttäneet yhtään mitään. Keskustalle on päivänselvää, että monilapsiset perheet tarvitsevat tukea. Arvoisa ministeri Grahn-Laasonen, mitä te sanotte niille isille ja äideille, jotka tällä hetkellä katsovat tätä lähetystä ja ihmettelevät, miten tammikuusta eteenpäin selvitään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.50 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos kysymyksestä. — Ensimmäisenä haluaisin nostaa esiin, kun mainittiin suurperheet ja monilapsiset perheet, että niin kuin sanoin aiemmin, lapset ovat Suomeen todella tervetulleita ja tämän hallituksen kauden alussa heti teimme korotuksia monilapsisten perheiden lapsilisiin. Se oli mielestäni tärkeä päätös.

Sitten tähän asumistukikysymykseen: Asumistukimenot ovat Suomessa kasvaneet viime vuosina todella paljon, ja hallitus kohdentaa julkisen talouden säästöjä myöskin asumisen tukiin. Nämä päätökset on pyritty tekemään tavalla, jossa sitä tukea kohdennetaan sitä kaikkein eniten tarvitseville, ja tämän päätöksen osana on se, että omistusasunnot eivät enää ole asumistuen piirissä. Tällä päätöksellä pyritään siis siihen, että varallisuus otetaan paremmin huomioon. Eduskunnan käsiteltäviksi ovat tulossa vielä tänä syksynä myöskin ne päätökset, mitä tulee tähän varallisuusharkintaan ja siihen, miten tukea kohdennetaan sitä kaikkein eniten tarvitseville, koska on selvää, että näissä julkisen talouden oloissa säästöjäkin täytyy tehdä.

Kysymyksen käsittely päättyi.